

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601. м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

02 квітня 2015 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№28

Заслухавши та обговоривши інформацію члена Ради суддів України Алейнікова Г. І. з питань системи оцінки діяльності суду та базових показників діяльності суду, з урахуванням результатів практичного застосування системи оцінки діяльності суду і публічного обговорення Проекту «Система оцінки якості роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи», відповідно до статті 124 та статті 131 Закону України «Про судоустрій та статус, суддів» та Положення про Раду суддів України, **Рада суддів України**

встановила:

Європейська комісія з питань ефективності правосуддя (ЄКЕП) надає значну увагу моніторингу та оцінюванню діяльності судів в країнах-членах Ради Європи. В своїх документах ЄКЕП зазначає, що «... моніторинг та оцінювання набувають дедалі більшого значення як інструмент, який дає змогу вивчати поточний стан справ та, відповідно до цього, визначати наступні кроки реалізації політики та виділяти ресурси, яких стає дедалі менше». Крім того, на думку ЄКЕП, наявність та імплементація систем моніторингу та оцінювання в судових системах країн Ради Європи сприяють підвищенню ефективності здійснення правосуддя та якості роботи судів.

У своїх регулярних звітах, які публікуються кожні два роки, ЄКЕП наголошує на важливості та необхідності процесів моніторингу ефективності та якості судочинства в країнах-членах Ради Європи. В останньому звіті, що був оприлюднений у 2014 році, констатовано наступне: «... періодичні оцінювання та моніторинг якості правосуддя та роботи судів рекомендується як частина управління судами». В цьому самому звіті відмічається, що «... інформація щодо рівня задоволеності громадян-користувачів суду та працівників суду (суддів і працівників апарату суду) роботою суду, а також щодо рівня їхньої довіри до суду є доцільним інструментом для формування політики стосовно підвищення якості судових систем».

В межах спільної програми Європейського Союзу та Ради Європи «Зміцнення судової реформи в країнах східного партнерства», при підтримці експертів ЄКЕП, надається оцінка судових систем Вірменії, Азербайджану, Грузії, Республіки Молдова та України. В документах програми рекомендується налагодити періодичну оцінку та поточний контроль за якістю відправлення правосуддя і продуктивністю судів в процесах управління діяльністю судів Крім цього, зазначається, що для взаємодії судового співтовариства з зовнішніми сторонами необхідно готувати і надавати громадськості відкриті доповіді про роботу судової системи.

З огляду на важливість процесів моніторингу та оцінювання роботи суду згаданий звіт ЄКЕП за 2014 рік має окремі розділи щодо наявності стандартів та показників якості роботи суду в країнах-членах Ради Європи. В звіті викладно інформацію, яка отримана ЄКЕП від 47 держав, та констатовано, що 22 країни мають визначені стандарти якості функціонування судової системи, а 25 країн, серед яких Україна, не мають таких стандартів. Проте, в цьому самому звіті Україна згадана серед 42 країн, які використовують показники якості роботи суду задля організації належного функціонування судів, в той час як такі показники не використовуються лише в 5 країнах. Оскільки в попередньому звіті ЄКЕП за 2012 рік Україна була згадана в числі абсолютної меншості країн-членів Ради Європи, що не використовують показників якості роботи суду, то можна констатувати, що за останні кілька років досягнуто певного прогресу в питаннях моніторингу та оцінювання якості роботи суду в Україні.

Так, на підставі рішення Ради суддів України у 2008 році було розпочато розробку системи оцінки якості роботи суду в Україні та створено відповідну робочу групу. При розробці системи оцінки робоча група врахувала рекомендації та вказівки ЄКЕП, а також передовий міжнародний досвід створення та імплементації подібних систем, в тому числі досвід Австралії, Нідерландів, Сінгапуру, США, Фінляндії та інших країн. У 2012 році проект системи оцінки був завершений та пройшов тестування в 13 пілотних судах загальної, адміністративної та господарської юрисдикції, серед яких 9 судів першої інстанції та 4 апеляційні суди. Розроблений проект мав назву «Система оцінки якості роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи» та пропонував декілька методик моніторингу та оцінювання, а саме: внутрішнє оцінювання роботи суду шляхом опитування суддів та працівників апарату, внутрішнє експертне оцінювання справ та випадково відібраних рішень, зовнішнє оцінювання роботи суду шляхом опитування громадян-учасників судових проваджень, а також аналіз наявних статистичних даних. Проект пропонував 24 критерії оцінювання якості функціонування суду та понад 100 показників для вимірювання відповідності суду цим критеріям, а також чотири напрями оцінювання, які дістали назву модулів оцінки, а саме: оцінка судового адміністрування, оцінка своєчасності судових проваджень, оцінка якості написання судових рішень та задоволеність роботою суду громадянами-учасниками судових проваджень. Тестування проекту системи оцінки в українських судах показало, що оцінювання якості роботи суду, яке проводиться на рівні конкретного суду, як організації є важливим аспектом адміністрування діяльності суду та дає важливу інформацію для прийняття поточних та стратегічних рішень керівництвом суду, що спрямовані на вдосконалення функціонування

суду як установи та покращення задоволеності громадян роботою суду.

Стратегічний план розвитку судової влади України на 2013-2015 роки, який був затверджений Радою суддів України 21 грудня 2012 року, передбачає створення національної системи стандартів якості та ефективності роботи суду для належного оцінювання якості роботи суду і планування (п.6.1.), а також використання результатів внутрішнього та зовнішнього оцінювання роботи суду для удосконалення функціонування суду та здійснення судових процедур (п.6.2.). Стратегія розвитку судової системи в Україні на 2015 - 2020 роки, яку Рада суддів України затвердила 11 грудня 2014 року, передбачає розробку «...системи вимірювання ефективності судової системи, механізмів її застосування через чітку та прозору політику забезпечення якості судочинства та стандарти ефективності» (Дія 2.1).

Враховуючи досвід розробки та тестування в українських судах проекту «Система оцінки якості роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи», рекомендації та вказівки ЄКЕП, а також відповідні положення Стратегічного плану розвитку судової влади України на 2013 - 2015 роки та Стратегії розвитку судової системи в Україні на 2015 - 2020 роки, Рада суддів України 5 лютого 2015 року вирішила взяти за основу Проект «Система оцінки якості роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи», виключивши з нього модуль, що стосується оцінювання якості написання судових рішень, та організувати публічне обговорення Проекту (рішення Ради суддів України від 05.02.2015). Крім того, Рада суддів України направила Проект «Система оцінки якості роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи» усім радам суддів та зборам суддів усіх рівнів та спеціалізацій для обговорення та внесення своїх пропозицій протягом одного місяця, а також запропонувала Державній судовій адміністрації України подати розрахунки витрачання бюджетних коштів задля запровадження системи оцінки роботи суду в судах різних рівнів та спеціалізацій. 13 березня 2015 року Рада суддів України за сприяння Проекту USAID «Справедливе правосуддя» організувала та провела робочу зустріч з обговорення отриманих в результаті публічного обговорення пропозицій до взятого за основу Проекту «Система оцінки якості роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи» та зробила відповідні зміни до Проекту, серед яких - нова редакція назви документу, а саме: «Система оцінювання роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи» (СОРС). Крім того, учасники робочої зустрічі, серед яких члени Ради суддів України, судді Верховного Суду України, судді вищих судів, представники Державної судової адміністрації України, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, а також судді та працівники апарату місцевих та апеляційних судів усіх юрисдикцій, дійшли спільного розуміння та згоди щодо використання СОРС в Україні як рамкової системи, тобто такої, яка може бути в майбутньому доповнена або частково змінена відповідно до потреб судів та судової влади в Україні.

Викладене свідчить про досягнення суттєвих результатів органами суддівського самоврядування України у тісній співпраці з міжнародними партнерами щодо виконання стратегічних завдань, спрямованих на професіоналізм та досконалість у роботі судової влади України, а також на відновлення довіри суспільства до судової влади, а також про

нагальність затвердження та імплементації СОРС в Україні.

З урахуванням наведеного, відповідно до статті 124 та статті 131 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» та Положення про Раду суддів України, затвердженого рішенням Х позачергового з'їзду суддів України 16 вересня 2010 року із наступними змінами, **Рада суддів України**

вирішила:

1. Затвердити рамкову систему оцінювання роботи суду в Україні з остаточною назвою «Система оцінювання роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи» (СОРС).
2. Рекомендувати судам України застосовувати СОРС для оцінювання роботи суду як в повному обсязі, так і окремих модулів СОРС в залежності від управлінської мети та завдань, спрямованих на вдосконалення роботи суду, з періодичністю один раз на три роки.
3. Вивчати досвід судів, які застосовують СОРС в повному обсязі або його окремі модулі, з метою подальшого вдосконалення СОРС.
4. Затвердити перелік базових показників роботи суду, що підлягають застосуванню, з метою аналізу їх діяльності щопівроку та щороку всіма судами України з опублікуванням цих показників на веб-сайтах відповідних судів. (Додаток 1).
5. Доручити Державній судовій адміністрації України забезпечити можливість обрахування базових показників роботи суду та їх відображення на веб-сторінках судів в автоматичному режимі за допомогою автоматизованої системи документообігу суду.
6. З урахуванням систематичного моніторингу діяльності місцевих загальних судів м. Києва, Київської та Одеської областей в рамках спільної програми Європейського союзу та Ради Європи «Зміцнення судової реформи в країнах східного партнерства» доручити Державній судовій адміністрації України та Комітету адміністрування та організаційного забезпечення діяльності суду Ради суддів України проводити щорічний моніторинг діяльності вказаних судів на основі базових показників діяльності суду з заслуховуванням результатів цього моніторингу на засіданні Ради суддів України.
7. Продовжити співпрацю Ради суддів України з проектом USAID «Справедливе правосуддя» з питань застосування та подальшого удосконалення СОРС та базових показників діяльності суду, в тому числі з розробки методичного посібника для судів щодо використання СОРС.

Голова
Ради суддів України

В.М. Сімоненко